

Akcija za pravedni odnos vojske prema regrutima u inostranstvu

Maj 2005

16-5-2005

“Ratovi će prestati kada ljudi prestanu da se bore u njima”, Albert Ajnštajn

www.dijaspora-vojna-obaveza.info

AKCIJA ZA PRAVEDNI ODNOS VOJSKE PREMA REGRUTIMA U INOSTRANSTVU.....	1
ZAŠTO?	3
KAKO SE MOGU SREDITI STVARI?	3
KO SMO MI?	4
OTVORENO PISMO GRUPE GRAĐANA SCG U INOSTRANSTVU	5
PISMO PREDSEDNIKU SRBIJE BORISU TADIĆU SA PREDLOGOM ZA AMNESTIJU REGRUTA U INOSTRANSTVU.....	7
ŠTA KAZU STRUČNJACI U VOJNO-PRAVNOJ SFERI?.....	9
ТЕШКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПРЕСТАНКА РАДА ВОЈНОГ ПРАВОСУЂА	9
ZAŠTO JOŠ IMA PROBLEMA?.....	11
Rešenje za regrute VSCG u inostranstvu	11
Otvoreno pismo grupe građana SCG u inostranstvu povodom izjava Prvoslava Davinica u emisiji "Javna Tajna" TVB92	11
U OTADŽBINU NI NA SAHRANU	13
РЕШЕН ПРОБЛЕМ РЕГРУТА ИЗ ДИЈАСПОРЕ	14
Наршење регрута на граници - послушао конзула завршио у затвору	15
Ko je stariji: ministar odbrane ili Okružni sud	16
Poigravanje sa regrutima	17
7 sati pritvora zbog vojnog roka	17
Abolicija za neodsluženu vojsku - predsednik Tadić.....	18
Posle uniforme - socijala	18
Нарше мимо закона	19
Нараћ на неволју.....	19
KAKO SE MOŽE POMOĆI, KAKO REŠITI PROBLEM?.....	20

Zašto?

- Ljudi koji žive u inostranstvu ne mogu da posete rođake i prijatelje u Srbiji i Crnoj Gori.
- Ministarstvo Odbrane i Generalštab odbija molbe za regulisanje vojne obaveze po postojećim zakonima, iako ljudi predaju sve potrebne dokumente i overe ih od strane ambasade.
- Ambasade nisu upoznate sa mogućnostima regulisanja vojne obaveze za lica koja žive i rade u inostranstvu.
- Mnogi vojni odseci nisu upoznati sa mogućnostima regulisanja vojne obaveze za lica koja žive i rade u inostranstvu.
- Ljudi rođeni u inostranstvu se pozivaju u vojsku iako o tome nisu obavešteni ili ne znaju da trebaju da regulišu vojni rok.
- Postojeći zakon je diskrecioni tj. MO i Generalštab mogu da odbiju bilo koju molbu iako je ta molba predana i svi uslovi za molbu su ispunjeni.
- Državljeni SCG moraju regulisati vojni rok do 35 godine života. Ta granica je pomerena sa 27 godine od strane Miloševićevog režima 1993 godine. Jedina zemlja na svetu koja ima tako visoku granicu je Alžir. U svim ostalim evropskim zemljama najviša granica je 30 godina.
- Tokom 90-tih do 2004-te od strane vojske SCG su pokrenute brojne krivične prijave i poternice iako se to moglo izbeći. Kako je poznato, ministar Davinić i predsednik Tadić su naredili povlačenje tih krivičnih prijava mada Javni Tužilac odbija da to primeni.

Kako se mogu srediti stvari?

- **Uvodom opšte amnestije za one kojima je Generalštab ili MO odbio molbe**, a te molbe su predane sa svim potrebnim dokumentima ili za one protiv kojih je pokrenuta krivična prijava do 2004 godine.
- **Snižavanjem gornje granice za služenje vojnog roka na 27 godina sa sadašnjih 35.**
- **Ispisivanjem dvojnih državljana, koji to zatraže, iz državljanstva SCG iako nisu odslužili vojsku.**
- **Novi zakon mora da bude transparentan.** Propisani zakon mora da odredi koji su uslovi za regulisanje vojne obaveze. Ako su uslovi ispunjeni po zakonu, molbe moraju biti usvojene. Inače nema potrebe primenjivati ikakav zakon već se to može prepustiti pojedincima koji mogu primenjivati svoja sopstvena pravila.

Ko smo mi?

Mi smo državljani Srbije i Crne Gore koji smo ili rođeni u inostranstvu, ili otišli u inostranstvo kao deca, ili otišli u inostranstvo tokom 1990tih godina ne želeći da učestvujemo u ludilu savremenih balkanskih ratova i sa željom da stvorimo bolji život za sebe i svoje porodice ali i da doprinesemo sa svojim znanjem i iskustvom jednog dana zemlji odakle smo otišli.

Nas veže jedna surova realnost današnje Srbije i Crne Gore, a to je da nam je ta zemlja dala ultimatum:

Ispuni vojnu obavezu ili ispuni ljudsku obavezu prema sebi i svojoj porodici – jer ispuniti obe obaveze, u našoj situaciji, nije moguće

Takav ultimatum znači samo jedno – nas ta država više ne želi. Ona nam je uskratila prava utemeljena u zakonu te države i ona ne ispunjava javna obećanja svojih ministarstva. Na osnovu ovih svojih prekršaja ona je nas proglasila kriminalcima, zatvarajući nam svoja vrata, dok nove zajednice u kojima živimo i radimo nas prihvataju, poštuju i cene kao članove tog društva. Na kraju krajeva, za one od nas koji napokon dignu ruke od te države i hoće da se ispišu iz njenog državljanstva, ona zatvara magični krug birokratskog ludila ne dozvoljavajući tim ljudima da se ispišu iz njenog državljanstva dok ne 'regulišu' vojnu obavezu.

Šta zahtevamo?

Mi ne zahtevamo specijalni tretman, niti vidimo sebe kao građane koji su na neki način 'bolji' od sugrađana koji žive u Srbiji i Crnoj Gori danas. Mi samo želimo da ostvarimo prava koja su nam data zakonom o Vojsci Srbije i Crne Gore (neadekvatnim kakav jeste za Evropu 21. veka) i to što izabrane civilne vlasti nam obećavaju ali što se ne ispunjava.

Ukratko mi:

1. Zahtevamo da se regrutima, dvojnim državljanima, vrati uskraćeno pravo dato članom 305 zakona o Vojsci Srbije i Crne Gore, koji određuje da regruti sa dvojnim državljanstvom koji žive u inostranstvu služe vojsku samo po ličnom zahtevu. Očigledno ne želeći da poštuje ovaj zakon, Generalštab VSCG je izmislio uslov da je to on koji odlučuje da li je regrut na stalnom boravku u svojoj državi ili ne. Osnovane molbe Generalštabu se u praktično svim slučajevima odbijaju sa 4 kratke reči "Regrut ne ispunjava uslove", dovodeći do slučaja gde Generalštab VSCG zabranjuje, na primer, Kanađaninu stalni boravak u Kanadi.

2. Zahtevamo da se ispoštuje naredba izabrane civilne vlasti, to jest Ministarstva Odbrane, koja određuje prava i obaveze regruta koji žive u inostranstvu. Ta naredba, koja omogućava mladićima starijim od 27 godina boravak u inostranstvu na osnovu radnog odnosa, studiranja, kredita, stambene hipoteke, braka sa stranom državljanicom, lečenja, posedovanja privatne firme itd. se jednostavno ne ispunjava – mada koja institucija tu naredbu ne ispunjava nije sasvim jasno u birokratskom haosu između Ministarstva Odbrane, Ministarstva Inostranih Poslova, i Generalštaba VSCG.

3. Zahtevamo da se sve krivične prijave podignute protiv regruta koji su pokušali ali nisu uspeli da ostvare svoja prava navedena pod 1 i 2 gore ukinu sa amnestijom, jer su te krivične prijave podignute na osnovu prekršenog zakona od strane države (to jest Vojske te države) a ne od strane regruta.

4. Zahtevamo da se ukloni uslov regulisane vojne obaveze da bi se građani, koji to žele, mogli ispisati iz državljanstva Srbije i Crne Gore.

Otvoreno pismo grupe građana SCG u inostranstvu

(upućeno Savetu Evrope, Amnesty International, UN, ...)

19. Mart 2005

Poštovani,

Obraćamo Vam se u nadi da ćete nam pomoći da pronađemo rešenje za situaciju u kojoj se nalazi veliki broj državljana Srbije i Crne Gore koji žive u inostranstvu.

Na samom početku rata na prostoru bivše Jugoslavije 1991. i 1992. otišlo je iz svih njenih krajeva, ali u jednom talasu, oko 500.000, pre svega mladih i obrazovanih ljudi. Nedavne procene ministarstva za dijasporu Republike Srbije govore da u svetu danas ima oko 12 miliona Srba, od kojih čak 4 miliona žive van prostora bivše Jugoslavije.

Mladi ljudi koji su bili u inostranstvu i nisu otišli u vojsku Jugoslavije u periodu rata 1991-1999 su sada nepoželjni građani Srbije i Crne Gore. Oni ne mogu da uđu u Srbiju i Crnu Goru a da ne budu uhapšeni! Razloge za ovo neprihvatljivu situaciju pokušaćemo da objasnimo u narednom delu ovog pisma.

Oni koji su želeli da trajno borave u inostranstvu a nisu služili vojni rok, morali su za to da dobiju posebnu dozvolu od načelnika generalštaba vojske Jugoslavije. U opštem haosu koji je tih godina vladao bilo je teško i komplikovano tražiti ovakvu vrstu dozvole, tako da je, prema vojnom zakonu, većina nas otišla u inostranstvo bez pristanka vojske Jugoslavije.

Nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma 1995. godine i Kumanovskog sporazuma 1999. godine, skupština tadašnje SR Jugoslavije je usvajala zakone o amnestiji za one koji su odbili da učestvuju u ratovima. Tim zakonima su amnestirani oni koji su odbili pozive za vojsku, pozive da se jave u rezervni sastav uključujući i one koji su dezertirali tokom rata. Za one koji su odbili ili se nisu odazvali na poziv za odsluženje vojnog roka, amnestija je značila samo da im je oprosteno to što se nisu odazvali, ali je njihova obaveza da služe vojni rok je ostala nepromenjena.

Tokom NATO bombardovanja 1999. godine, Milosevicev režim u SRJ je, da bi bio siguran da niko neće uspeti da izbegne vojnu obavezu, gornju granicu za odlazak u vojsku pomerio sa 27 na 35 godina. Dotadašnja praksa je bila da se oni koji su prešli 27 godina a nisu odslužili vojni rok automatski prevode u rezervni sastav. Ovo praktično značilo zatvaranje granica za one državljane koji imaju boravak u inostranstvu.

Tokom rata od 1991 do 1999 mladići koji su otišli iz Jugoslavije su u inostranstvu studirali, zaposlili se, osnovali su porodice i poseduju nekretnine. Respektovani su članovi njihovih zajednica. Odlazak u Vojsku SCG na skoro godinu dana je za mnoge nemoguć zbog njihovih obaveza prema porodici, firmi u kojoj su zaposleni ili kredita koje moraju otplaćivati.

Član 305 Zakona o vojsci SCG trebao bi da obezbedi povoljniji status za one koji poseduju dvojno državljanstvo ali to nažalost nije tako. U većini slučajeva molbe na osnovu dvojnog državljanstva su odbijene od strane generalštaba SCG. Takođe izpisivanje iz državljanstva Srbije i Crne Gore nije moguće. Vojska SCG to neomogućava zbog nerešenog stanja sa vojnom obavezom. Ovo ostavlja ljude u situaciji iz koje ne mogu izaći.

Krajem 2004. godine, aktuelni ministar odbrane, g-din Prvoslav Davinić, je najavio rešenje problema regruta koji žive u inostranstvu. Prema njegovim rečima, naređeno je da se obustavi hapšenje pri ulasku u Srbiju svih koji nisu služili vojni rok. Takođe, g-din Davinić je najavio da je usvojeno jedno pravno rešenje koje će konačno rešiti ovo pitanje: regruti jednostavno treba da se jave ambasadama SCG u zemljama u kojima žive i tamo podnesu zahtev za odlaganje vojnog roka, a u prilogu treba da dostave bilo koji dokument koji opravdava boravak u

inostranstvu (potvrdu o zaposlenju, o školovanju, o studijama, o kreditu...). Takođe je najavljeno da ukoliko regrut napuni 35 godina u inostranstvu, biva automatski prevodjen u rezervni sastav i ne mora da služi vojni rok.

Ovo rešenje koje je prezentovano na svim medijima, pa čak i postavljeno na web-stranicu Ministarstva odbrane je izazvalo vrlo pozitivne reakcije u dijaspori i izgledalo je da će mnogi koji svoju zemlju nisu posetili čak i 13 ili 14 godina sada najzad dobiti šansu za to.

Međutim ubrzo je došla vest o hapšenju dvojice srpskih državljana tokom prelaska granice Mađarske ka Srbiji. Njima su konfiskovani pasoši, a kao kaucija im je traženo da plate po 3000 evra.

Nakon toga počele su da stižu vesti o tome da su praktično svi zahtevi za odlaganje služenja vojnog roka koji su predati ambasadama odbijeni, uprkos uveravanjima g-dina Davinića da će zahtevi biti rešavani pozitivno. Prilikom predaje zahteva traženo je oko 50 evra za podnošenje a posle otplike ista suma za dobijanje rešenja iako je odgovor negativan.

Kao grupa građana SCG u inostranstvu obratili smo se g-dinu Daviniću putem pisma, ali smo preko medija dobili štur odgovor koji se može svesti na «niko vama ništa nije obećao». Vojne vlasti nastavljaju sa hapšenjem na granicama, a naši zahtevi za legalno regulisanje vojnog roka, koje su u potpunosti sastavljeni prema proceduri koju je odredilo Ministarstvo odbrane, su bez ikakvog obrazloženja odbijani.

Obraćamo se Vama za pomoć jer smatramo da je trenutna situacija potpuno besmislena. Kako u samoj Srbiji i Crnoj Gori ne postoji instanca koja bi nam mogla pomoći, molimo Vas da se zauzmete za pronalaženje razumnog rešenja ovog pitanja, a takođe Vas molimo da prilikom narednih susreta sa predstavniciima vlasti Srbije i Crne Gore razmotrite i ovu temu.

Smatramo da svako ima pravo da poseti svoju rodbinu i prijatelje, ovakve mere izgradnje poverenja su se organizovale čak i između direktno zaraćenih strana (u slučaju Koreje i Kipra, recimo) i smatramo da je krajnje vreme da se naš problem reši.

U nadi da ćete nam pomoći u pronalaženju izlaska iz ove situacije,

Srdačno,
Grupa državljana SCG u inostranstvu

Pismo predsedniku Srbije Borisu Tadiću sa predlogom za amnestiju regruta u inostranstvu

25. April 2005

Poštovani predsedniče,

Obraćamo Vam se kao grupa mladića širom sveta, okupljeni na internet sajtu <http://www.dijaspora-vojna-obaveza.info/> u cilju regulisanja vojne obaveze na legalan način za stanovnike dijaspore.

Zahvaljujemo se Vama, kao i ministrima Daviniću i Vukčeviću na nedavnoj inicijativi oko regulisanja vojne obaveze državljana SCG u dijaspori. Na žalost, kako su mnogobrojni mediji preneli, kao i javno tužilaštvo, vašu inicijativu tužilaštvo nije u mogućnosti da primeni u postojećim zakonskim okvirima. Imajući u vidu date okolnosti, kao i sugestije koje smo dobili tokom konsultacija sa vodećim stručnjacima u vojno-pravnoj sferi, predlažemo dve stvari:

1. Opšta amnestija za sve koji se krivično gone zbog izbegavanja vojne obaveze, a legalno žive u inostranstvu na osnovu boravišnih/radnih/studentskih viza ili dvojnog državljanstva. Za ovakvu soluciju zalaže se i ekspert Dr. Jovan Buturović, bivši sudija Vrhovnog Vojnog Suda, iznevši identičan predlog u članku "Pravni haos na štetu građana", objavljenog u Politici 12. aprila 2005 (priloženo). Naši pravni savetnici vide dve načina da se ovo reši:

a) Donošenjem Uredbe kao podzakonskog akta, u nadležnosti Saveta ministara SCG. To znači da nije potrebno da se o tome izjašnjava Parlament, već je dovoljna odluka Saveta ministara, a u Uredbi se mogu ispraviti do sada učinjene nepravde i propusti. Smatramo da je ovo najlakši i najbrži način za rešenje problema

b) Zakonom o amnestiji koji donosi parlament SCG. Na našu inicijativu brojne nevladine i pravne organizacije već rade na nacrtu ovoga zakona, koji će biti pripremljen i predstavljen do kraja aprila

Kritično je da se ovaj akt donese što pre i da bude na snazi sve do donošenja novog Zakona o Vojsci.

2. Vezano za novi Zakon o Vojsci, ministar za dijasporu, Vojislav Vukčević, pozvao nas je preko medija da učestvujemo u izradi nacrta. Ključno je da novi zakon reguliše sledeće:

a) Vraćanje gornje starosne granice za služenje vojnog roka na 27 godina umesto 35. Ako vojska ionako snižava donju granicu, i planira da do 2010. bude profesionalizovana i vojni rok bude ukinut, ovakav postupak je čista logika i dokaz diskontinuiteta sa praksama Miloševićevog režima.

b) Čvrsto definisana i efikasna procedura za prevođenje u rezervni sastav ili odlaganje vojne obaveze ljudi koji legalno žive u inostranstvu na osnovu boravišnih/radnih/studentskih viza ili dvojnog državljanstva. Do sada je ovo bilo diskreciono pravo Generalštaba i Ministarstva odbrane.

Zvanični podaci govore da nas ima preko 50.000, od kojih smo većina visoko obrazovani stručnjaci, a koji smo pogođeni ovim problemima. Umesto da nas SCG podstiče da negujemo veze sa maticom i predstavljamo našu zemlju što bolje možemo po svetu, dovedeni smo u tešku situaciju i prisiljeni da se odrekemo naših korena i svih veza sa otadžbinom.

Iako smo u kontaktu sa Svetom Evrope, Amnesty International, UNHCR, Evropskim biroom za prigror savesti i brojnim drugim svetskim institucijama, od kojih smo dobili podršku, ipak se nadamo će ovaj problem biti rešen što pre u okvirima institucija SCG.

S poštovanjem,
Grupa državljana SCG u inostranstvu

Ova grupa podržava <http://www.dijaspora-vojna-obaveza.info/> i ima članove u Austriji, Francuskoj, Holandiji, Italiji, Kanadi, Kipru, Mađarskoj, Nemačkoj, Sloveniji, Sjedinjenim Američkim Državama, Španiji, Švajcarskoj, Švedskoj, Velikoj Britaniji i Venecueli.

Šta kazu stručnjaci u vojno-pravnoj sferi?

Izvor: Politika

Београд, уторак 12. април 2005.

ТЕШКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПРЕСТАНКА РАДА ВОЈНОГ ПРАВОСУЂА

Правни хаос на штету грађана

Пред Врховним војним судом налази се преко три хиљаде нерешених тужби које су грађани поднели против коначних управних аката војних органа. Суд Државне заједнице одбија да суди по тим тужбама, од којих су неке поднете пре две–три године

Војно правосуђе је формално престало са радом 31. децембра 2004. Тог дана је и престало да постоји. Војни судови у кривичним стварима су, међутим, престали са радом много раније – у лето 2004. Ово зато што је председник државне заједнице Светозар Маровић одбио да потпише указе о постављењу нових судија поротника у првостепеним војним судовима, а старима је био истекао мандат. Без судија поротника првостепени војни судови нису могли да суде и, нерешени предмети су се гомилали.

Од 1. јануара 2005. послове војног правосуђа су формално преузели цивилни правосудни органи. У Србији кривичне предмете преузели су окружни судови у Београду, Нишу и Новом Саду и окружна јавна тужилаштва у овим градовима у првом степену те Врховни суд Србије и Републичко јавно тужилаштво као другостепени органи. Али у пракси се то није догодило до ових дана.

Цивилно правосуђе једноставно није се на време припремило за то. Војна одељења при наведеним правосудним институцијама за суђење за тзв. војна кривична дела нису формирана на време већ тек ових дана, па нису могли ни да функционишу.

И тако је настао правни вакуум од око три месеца – војно правосуђе је престало, а цивилно није профункционисало, наравно у кривичним предметима у којима је поступало војно правосуђе до 31. децембра 2004. И није имао ко да суди окривљеним за које је био одређен притвор, наређено издавање потерница, расписане потернице. Органи надлежни за хапшења нашли су се у чуду – ако не хапсе, крше закон, ако хапсе, не знају којем истражном судији да спроведу ухапшене. И онда су неки хапсили, а неки нису. Тотална конфузија.

Војни територијални органи су и по закону обавезни да поднесу кривичне пријаве против свих војних обвезника, који се нису одазвали позиву за војску. Они су у томе били ревносни.

И тако се накупило преко две хиљаде војних обвезника који се нису одазвали позиву, а углавном су запослени и живе у иностранству. Против њих је одређен притвор, расписане су потернице. Предмети су предати цивилном правосуђу, али они по тим предметима не раде. Нема решења на помолу. Војни обвезници из иностранства не смеју да дођу у земљу бојећи се хапшења. Ризикују најхрабрији. Један од њих је ухапшен кад је дошао да сахрани умрлог оца. Не знам зашто се овај проблем није досад решавао, јер је ургентан.

Једини правно регуларан начин да се овај проблем реши јесте да се донесе закон о амнестији којим би били амнестирани сви „војни бегунци”. Не знам зашто се тај закон не донесе. Последњи закон о амнестији донет је 2001, за оне који се нису одазвали позиву за мобилизацију 1999. и оне који су бежали из војске такође 1999, посебно из јединица на Космету.

После доношења закона о амнестији, који треба донети по хитном поступку, проблем треба решити изменама Закона о војсци односно Закона о војној обавези, којим би се на еластичнији начин регулисала војна обавеза војних обвезника који раде у иностранству и тамо живе, на обострану корист и њихову и ове државе. Наравно, тим законом би се на нов начин регулисала и друга питања у вези војне обавезе, посебно служење војног рока у цивилној служби и нека друга.

Престанком рада војног правосуђа, посебно Врховног војног суда, озбиљно су повређена нека основна људска права знатног броја грађана, о заштити којих сада нико не одлучује па су остали без икакве правне заштите.

Наиме, до сада је сваки грађанин, о чијем је праву или обавези и одлучивао неки војни орган у управном поступку, могао против коначних управних аката да поднесе тужбу у управном спору.

О тужбама је одлучивао Врховни војни суд, а против одлука Врховног војног суда био је дозвољен захтев за испитивање пресуде, о којој је одлучивао Савезни суд. Савезног суда одавно нема, а нема ни Врховног војног суда.

После силних порођајних мука и са огромним закашњењем формиран је Суд Србије и Црне Горе. Према Закону о Суду Србије и Црне Горе, тај суд је надлежан да оцењује законитост коначних управних аката којима институције и органи Србије и Црне Горе као и њихове организације, које врше јавна овлашћења, решавају о правима и обавезама физичких и правних лица или других странака у појединачним управним стварима.

Војни органи су органи Државне заједнице, а одлучују о правима из пензијског, инвалидског и здравственог осигурања, правима из радног односа, статусним питањима војних лица и цивилних лица на служби у Војсци и многим другим.

То би требало да значи да могу водити управни спор против коначних управних аката ових органа, као што то право имају остали грађани при цивилним судовима. Изгледа, међутим, да против коначних управних аката војних органа нема ко да одлучује. А пред Врховним војним судом налази се преко три хиљаде нерешених тужби које су грађани поднели против коначних управних аката војних органа.

Суд Државне заједнице одбија да суди по тим тужбама, од којих су неке поднете пре две па и три године. Ваљда чека да се ова Заједница растури, па сматрају да нема смисла да се петљају у то. А колико знам, судије и запослено особље у том суду редовно примају плате. Примају и министри, који би требало да предложе решења за то, па што не би и они. А и једним и другим су пуна уста легализма и правне државе. И немају осећај горког укуса у устима. У чланицама и на нивоу државне заједнице једнако.

У питању су основна људска права без икакве правне заштите, па ови грађани нису равноправни са осталим грађанима који имају какву – такву правну заштиту. Треба ли и ту заштиту да траже од суда у Стразбуру?

Изненађује да ова питања не покрећу ни невладине организације, које се баве заштитом људских права. Ваљда мисле да та права нису толико значајна да би се њима бавили.

Јован Бутуровић
Бивши судија Врховног
војног суда

Zašto još ima problema?

Rešenje za regrute VSCG u inostranstvu

9. Decembar 2004

Izvor: B92

Beograd -- Pronađeno je rešenje za regulisanje obaveza regruta koji žive u inostranstvu, kaže ministar odbrane SCG Prvoslav Davinić.

Granica do koje oni mogu da regulišu svoju obavezu služenja vojnog roka u SCG jeste 35 godina. Vojni obveznici, koji žele da odlože služenje vojnog roka, dužni su da najbližim diplomatsko-konzularnim predstavništvima SCG u inostranstvu podnesu zahtev da im se odobri privremeno odlaganje služenja vojnog roka.

Za regrute do 27 godina odlaganje služenja vojnog roka obavlja se direktno u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, a za starije od 27 godina odlaganje se vrši preko predstavništava uz saglasnost Ministarstva odbrane.

Uz molbu za odlaganje služenja vojske, treba priložiti bar jedan nedvosmislen dokaz o opravdanosti boravka u inostranstvu, kao što su potvrda o zaposlenju ili dugoročnom kreditu, potvrda o lečenju, hospitalizaciji, potvrda o školovanju, obuci ili specijalizaciji uz verifikovan dokument ili bilo kakvu drugu potvrdu o opravdanosti boravka u inostranstvu.

Regruti koji nisu regulisali boravak u inostranstvu i koji su odložili služenje vojnog roka, a planiraju da za vreme praznika dođu u posetu porodici, dužni su da ponesu dokaz o opravdanosti boravka u inostranstvu.

Ministarstvo odbrane je naredilo nadležnim organima da se povuku nalozi za prinudno privođenje regruta zbog neodazivanja pozivu za služenje vojnog roka i da se takvim regrutima omogući nesmetano vraćanje u inostranstvo uz obavezu da to pitanje regulišu u roku od 30 dana: "Oni kod kojih postoji samo prijava to pitanje će regulisati sa vojnim organima, otići će u svoju opštinu u vojni odsek i to regulisati, a oni protiv kojih je pokrenut krivični postupak zbog ne odazivanja pozivima ići će u sud i regulisati tu obavezu naravno ukoliko imaju nedvosmislen dokaz o opravdanosti boravka u inostranstvu" kaže ministar odbrane SCG, Prvoslav Davinić.

Dužina odobravanja privremenog odlaganja daje se obično na godinu dana. Davinić je rekao da državljani SCG koji imaju dokaze o legalnom boravku u inostranstvu mogu da odlažu služenje vojnog roka u zemlji sve do navršetka 34 godine, kada se prevode u rezervni sastav, što znači da mogu da prođu bez služenja vojnog roka, ali da moraju da ispoštuju proceduru.

Otvoreno pismo grupe građana SCG u inostranstvu povodom izjava Prvoslava Davinica u emisiji "Javna Tajna" TVB92

22. Mart 2005

Otvoreno pismo grupe građana SCG u inostranstvu povodom izjava Prvoslava Davinica u emisiji "Javna Tajna" TVB92

Juce se u emisiji "Javna Tajna" TVB92 ministar odbrane SCG, g. Prvoslav Davinic, javno izrazio o vojnom roku, gorucem problemu za mlade Srbe i Crnogorce u zemlji i u inostranstvu. Govoreci o mladima iz dijaspore, ministar je izjavio da je sve u najboljem redu i da se regruti u inostranstvu samo izmotavaju, umesto da ispostuju prostu proceduru i da sve jednostavno regulisu preko konzulata SCG u zemlji u kojoj se nalaze.

Izjava gospodina ministra nazalost ne odgovara istini, a to, takodje nazalost, nije prvi put.

Da podsetimo, krajem 2004. godine, g. Davinić, je najavio rešenje problema regruta koji žive u inostranstvu. Prema njegovim rečima, naređeno je da se obustavi hapšenje pri ulasku u Srbiju svih koji nisu služili vojni rok. Takođe, g. Davinić je najavio da je usvojeno jedno pravno rešenje koje će konačno rešiti ovo pitanje: regruti jednostavno treba da se jave ambasadama SCG u zemljama u kojima žive i tamo podnesu zahtev za odlaganje vojnog roka, a u prilogu treba da dostave bilo koji dokument koji "opravdava" boravak u inostranstvu (potvrdu o zaposlenju, o školovanju, o studijama, o kreditu...). Takođe je najavljeno da ukoliko regrut napuni 35 godina u inostranstvu, biva automatski prebacen u rezervni sastav i ne mora da služi vojni rok.

Ovo rešenje koje je prezentovano na svim medijima, pa čak i postavljeno na internet stranicu Ministarstva odbrane je izazvalo vrlo pozitivne reakcije u dijaspori i izgledalo je da će mnogi koji svoju zemlju nisu posetili čak i 13 ili 14 godina sada najzad dobiti šansu za to.

Međutim ubrzo je došla vest o hapšenju dvojice srpskih državljana tokom prelaska granice Mađarske ka Srbiji. Njima su konfiskovani pasoši, a kao kaucija im je traženo da plate po 3000 evra.

Nakon toga počele su da stižu vesti o tome da su praktično svi zahtevi za odlaganje služenja vojnog roka koji su predati ambasadama odbijeni, uprkos uveravanjima g. Davinića da će zahtevi biti rešavani pozitivno. Prilikom predaje zahteva traženo je oko 50 evra za podnošenje a posle otplike ista suma za dobijanje rešenja iako je odgovor negativan.

Najnovija javna izjava g. Davinica, kome smo se više puta obratili javno i pismenim putem, je stoga u potpunoj suprotnosti sa stvarnoscu i ne može da se opravda neobavesčenoscju.

Konzularni i vojni organi SCG ignorisu proceduru o kojoj ministar govori. Ne primenjuje se čak ni pravo za dvojne državljane koji stalno žive u inostranstvu, zagarantovano slovom zakona o vojsci (član 305, paragraf 2), da vojsku služe samo ako to lično zahtevaju. Umesto toga, svakodnevne su apsurdne situacije da vojne vlasti ljudima sa, na primer, kanadskim državljanstvom, ne priznaju stalni boravak u Kanadi.

Kao grupa građana SCG u inostranstvu, smatramo da svako ima pravo da se slobodno kreće, da poseti svoju rodbinu i prijatelje i da se brine o svom poslu i svojoj porodici. Vojna obaveza u Srbiji i Crnoj Gori je ostatak prošlosti i kao takva ne bi više trebala da postoji. Stoga se obracamo za pomoć svim institucijama i osobama dobre volje u zemlji i u svetu.

Srdacan pozdrav,

Grupa državljana SCG u inostranstvu

Ova grupa podržava <http://www.dijaspora-vojna-obaveza.info> i ima članove u Austriji, Francuskoj, Holandiji, Italiji, Kanadi, Kipru, Mađarskoj, Nemackoj, Sloveniji, Sjedinjenim Americkim Drzavama, Spaniji, Svajcarskoj, Svedskoj, Velikoj Britaniji i Venecueli.

U OTADŽBINU NI NA SAHRANU

Izvor: Vesti
12. April 2005

- Vojni obveznici posle 27. godine života i dalje ne mogu u konzulatu da dobiju dokument s kojim bez straha smeju da dođu u SCG

Grupa regruta koja živi u inostranstvu poslala je pismo predsedniku Srbije Borisu Tadiću u kojem protestuju zbog, kako kažu, nemarnog odnosa države odnosno diplomatsko-konzularnih predstavništava prema mladima u inostranstvu koji nisu regulisali vojnu obavezu.

- Naše pitanje se može postaviti za jedno zasedanje Ministarstva odbrane, za jedno zasedanje Skupštine, za samo nekoliko izmena Zakona o Vojsci ili običnim direktivama ambasadama i vojnim odsecima. Jer, ambasade čute, a Generalštab i vojni odseci rade kao u vreme Slobodana Miloševića. I nama je dosta da o tome svi čute kao da nijedan mladić nije napustio zemlju u prošlih 15 godina, a da se vojna obaveza i dalje "reguliše" metodama mračnih devedesetih.

Pita se Generalštab

Konzul Srbije i Crne Gore u Frankfurtu Dragica Čortan u izjavi za "Vesti" objasnila je da do navršene 27. godine konzulat regrute oslobađa od služenja vojnog roka, ako imaju uredne dokumente o boravku i razlozima boravka u inostranstvu. Posle 27. godine, odnosno do 35 godone, vojni obveznik sa istim zahtevom dužan je da se prijavi konzulatu, ali se o njegovoj molbi za odlaganje služenja vojnog roka izjašnjava Generalštab Vojske SCG.

Naravno da nam je svima jasno da vi predsedniče danas imate druga, veća ovlašćenja, i samim tim veće brige, ali ostalo nam je samo sećanje na vas kao jedinog čoveka koji je išta uradio za ljude u našem položaju, makar na kratko - stoji u pismu.

Oni posebno optužuju ministra odbrane Prvoslava Davinića da ih je obmanuo.

"Ministar odbrane Prvoslav Davinić ili otvoreno ne govori istinu ili nije nimalo upućen u rad Vojske i njenih organa, a kamoli da ih drži pod civilnom kontrolom. Regruti posle 27. godine ne samo da ne mogu da dobiju rešenje o produženju boravka direktno u konzulatu, kako je to zvanično objavljeno više puta, nego se molbe još uvek šalju Generalštabu koji i dalje odbija ogromnu većinu zahteva. Zašto je potrebno prolaziti kroz sve pravničke košmare, trošiti obostrano vreme i sredstva da bi se na sudu dokazalo protivzakonito tumačenje ovog zakona, koje vojni organi diktatorski non-stop praktikuju, obrazlažući 99 odsto odbijenih zahteva u četiri reči - "regrut ne ispunjava uslove".

Na sud i sa dva pasoša

- Zašto se i dalje imbecilnom logikom dvojni državljani koji ne žive u Srbiji i Crnoj Gori maltretiraju da moraju da se vuku po sudovima kako bi ostvarili svoje zakonom dato pravo da vojsku služe samo po ličnom zahtevu (Zakon o Vojsci, član 305. stav 2) - pitaju se regruti.

Osnov zahteva za regulisanje vojne obaveze često su dvojno državljanstvo, život u stranoj zemlji duže od 10 godina, školovanje, stalno radno mesto, dugoročni kredit, brak, potomstvo. Koje još to uslove Vojska može da smisli da opravda ovakvo šikaniranje? I ambasade i Ministarstvo odbrane i Generalštab kinje nas zbog neregulisane vojne obaveze i nikoga nije briga da mi upravo pokušavamo da je regulišemo, po uputima samog Prvoslava Davinića, ali je činjenica da reč Ministra vojnog ne vredi ni pet para! Zahtevi se odbijaju, ljudi se hapse i krivično gone", tvrde autori pisma predsedniku Tadiću.

"Nije put u Srbiju samo prilika da se proveselimo i ponapijamo sa starim društvom, kako to mnogi misle, pa da se uzima olako. Ne želimo velike stvari - samo da možemo da obiđemo naše najbliže bez bojazni da će nas revnosni vojno-policijski organi strpati u zatvor ili kasarnu,

kako je to skoro ponovo postala praksa, ne hajući nimalo što time verovatno upropašćuju teško stečeni život u drugoj zemlji", piše u pismu.

Predsednik čeka pismo

Predsednik Srbije Boris Tadić do juče po podne nije dobio pismo u kojem je grupa regruta iz dijaspore izrazila protest i zatražila njegovu pomoć u rešenju problema koje zbog neregulisanе vojne obaveze imaju pri dolasku u zemlju.

U kabinetu predsednika Srbije "Vestima" je rečeno da takva pošiljka nije evidentirana u pisarnici Predsedništva, ali da će Tadić čim bude dobio pismo grupe regruta razmotriti njihove probleme.

Grupa regruta poručuje predsedniku Srbije da većina mladih ljudi, koji su obuhvaćeni ovim pitanjem, u Demokratsku stranku polaže najveće nade, jer od Ministarstva za dijasporu nema mnogo vajde.

"Ima mnogo ljudi koji zbog ovih neprilika nisu bili u stanju niti da obiđu članove najuže porodice pri teškim bolestima ili poslednjim danima, a o sahranama i da ne govorimo. Ostaju neprebolne traume, bes i gorčina. Prvi ste normalno izabran predsednik, setite se i nas koji imamo tu sreću da u inostranstvu živimo bolje nego većina naših ispisnika u otadžbini, ali imamo i nesreću da ta ista naša otadžbina, tj. njena Vojska i sudstvo kao da čine sve što mogu da nas nateraju da je zamrzimo", zaključuje se u pismu koje je predsedniku Tadiću potpisano sa "srdačno Vaši dezerteri- amateri".

РЕШЕН ПРОБЛЕМ РЕГРУТА ИЗ ДИЈАСПОРЕ

Izvor: Politika
19. April 2005

Без хапшења због војног рока

Председник Борис Тадић посредовао да се младима омогући несметан боравак у земљи током предстојећих празника

Регрути из дијаспоре који нису одслужили војни рок, захваљујући иницијативи председника Србије Бориса Тадића, моћи ће несметано да дођу у земљу за време предстојећих ускршњих празника, а да због тога не буду ухапшени. Како сазнајемо, министар одбране Првослав Давинић донео је 13. априла ове године наредбу о повлачењу издатих налога за привођење регрута који нису регулисали војну обавезу.

Како би се олакшао неометан боравак регрута за време предстојећих празника, наредбом је прописано да се налози за њихово привођење неће издавати до 1. октобра ове године, нити ће се против њих подносити кривичне пријаве и захтеви за покретање поступка. Исто тако, републичком јавном тужиоцу упућен је захтев да се повуку кривичне пријаве које су поднете против регрута.

Са овим мерама је већ упознато Министарство спољних послова како би преко дипломатско-конзуларних представништава информисали све регруте који су одложили служење војног рока. Они, приликом доласка у земљу, морају да понесу доказ о оправданости свог боравака у иностранству као што су потврда о школовању, запослењу, уговор о професионалном бављењу спортом и слично. Те доказе треба да доставе војном одсеку, у месту пребивалишта.

Такође, Министарство одбране интезивно ради на креирању решења у области војне обавезе којим би се регулисао статус регрута који живе и раде у иностранству. Доношење ових прописа, како се сазнаје, очекује се крајем ове године.

Ово није први пут да Министарство позива регруте из иностранства да слободно дођу у земљу. Наиме, и раније се дешавало да се регрути позивају, али да их на граници

сачека непријатно изненађење – хапшење, а потом упућивање или у затвор, или у касарну.

Група регрута из дијаспоре писала је Борису Тадићу, председнику Србије, затраживши од њега да им помогне, истовремено протестујући због немарног односа државе према њима. Они су посебно оптужили Давинића, за кога тврде да их је обмануо.

„Министар Давинић или отворено не говори истину или није нимало упућен у рад Војске и њених органа. Регрути после 27. године живота не само да не могу да добију решење о продужењу боравка директно у конзулату, како је то више пута званично објављено, већ се молбе и даље шаљу Генералштабу који одбија већину захтева”, тврде аутори писма председнику Тадићу.

Они су нагласили да има много људи који због ових неприлика нису били у стању да обиђу чланове најуже породице. Неки од њих због ових проблема нису присуствовали ни сахранама својих најближих.

Након што је примио писмо регрута из дијаспоре, председник Тадић је ступио у контакт са Министарством одбране СЦГ. Убрзо су предузете мере захваљујући којима ће ови млади људи, без страха од хапшења, моћи да проведу предстојеће празнике у земљи, као и да регулишу питање војне обавезе.

Д. Телесковић

Hapšenje regruta na granici - poslušao konzula završio u zatvoru

30. April 2005

Izvor: Blic

<http://www.blic.co.yu>

Novosađanin po rođenju, a sada slovenački državljanin, violončelista Milan Vrsajkov jedan je od regruta iz dijaspore čija se imena nalaze na poternici zbog, kako se navodi, neodazivanja na vojnu obavezu. Vrsajkova, koji već 17 godina živi u inostranstvu, u sredu su na graničnom prelazu sa Hrvatskom zaustavili carinici, da bi nakon pasoške kontrole bio zadržan, a zatim priveden bez obrazloženja.

- Putovao sam sa suprugom Jasnom Nadles, slovenačkom državljanicom, i majkom koja ima pasoš SCG. Na graničnom prelazu uzeli su nam pasoše, a mene su zamolili da odem u čekaonicu, gde sam proveo izvesno vreme. Mojim saputnicima niko nije rekao o čemu je reč - priča Vrsajkov.

Prema njegovim rečima, nakon toga je odveden u stanicu policije u Bačkoj Palanci, gde je dugo čekaao na dolazak inspektora i potom vojne policije.

- Kako kod sebe nije imao ništa, tražila sam da mu bar dodam vode, ali mi nisu dozvolili. Sve vreme sam bila na vezi sa slovenačkom ambasadam, odakle su me uveravali da on samo treba da kaže da je slovenački državljanin. To, međutim, nije pomagalo - kaže Jasna.

Vrsajkov je u međuvremenu saznao da je uhapšen jer je za njim raspisana poternica još u junu 2004. godine.

Šest sati avanture

- Vređa me to što sam uhapšen kao begunac, što nisam, jer sam u proteklih 17 godina uredno izmirivao sve obaveze prema vojnom odseku i redovno se javljao. U decembru je moj advokat podneo zahtev da se obrišem iz vojne evidencije, a kada sam krenuo iz Slovenije, konsultovao sam se sa konzulom koji me je uverio da mogu slobodno da putujem, jer lica sa dvojnim državljanstvom mogu da služe vojsku jedino na lični zahtev. Međutim, vojna policija mi je govorila sasvim drugu priču - ističe Vrsajkov.

Pripadnici vojne policije su ga odvezli u kasarnu u Jugovićevo, gde su ga policajci ubeđivali da je sledeća stanica Vojni sud u Beogradu koji, kako će on to kasnije saznati od svog advokata, više ne postoji.

- Obavestili su me da ću izaći pred okružnog sudiju u Novom Sadu. Srećom pa je sudija Nenad Simović bio spreman da odmah dođe i donese jedinu razumnu, oslobađajuću presudu - ističe Vrsajkov.

Milanova avantura trajala je od 16.30, kada je njegov automobil zaustavljen na granici, pa do 22.30, kada je oslobođen u Okružnom sudu.

Advokat uhapšenog Vrsajkova Vladimir Beljanski kaže da je njegov klijent uhapšen jer je protiv njega bio pokrenut postupak zbog izbegavanja vojne obaveze, uprkos zakonu koji propisuje da dvojni državljani koji prebivalište imaju na teritoriji druge države ne podležu obavezi služenja vojnog roka u SCG.

Pravna zavrzlama

- Reč je o postupku pokrenutom pred Vojnim sudom, a Vojni sud u Beogradu, dok je postojao, raspisao je poternicu za njim. Očigledno je da postoji neusklađenost vojnog pravosuđa i vojne uprave, jer smo mi pred vojnom upravom pokrenuli postupak za oslobađanje Vrsajkova od vojne obaveze ovde - rekao je Beljanski.

Tvrđnja zamenika republičkog tužioca Milana Petkovića da će svaki od 2.000 regruta iz dijaspore, za kojim je izdata poternica zbog izbegavanja vojne obaveze, biti uhapšen čim pređe granicu SCG, obistinila se u sredu.

Ko je stariji: ministar odbrane ili Okružni sud

21. April 2005

Izvor: Blic

Regruti na granicu uz svoj rizik

Okružno javno tužilaštvo ni juče nije dobilo zahtev ministra odbrane Prvoslava Davinića da se povuku izdati nalozi za privođenje regruta iz dijaspore koji nisu regulisali vojnu obavezu.

Ministar odbrane je prošle nedelje obećao da će republičkom javnom tužiocu uputiti zahtev za obustavljanje daljeg gonjenja.

- S obzirom na to da nismo dobili nalog, nema osnova za postupanje niti za povlačenje poternica - kaže Dušan Lončarević, zamenik okružnog javnog tužioca.

Naredbu je izdao ministar odbrane Prvoslav Davinić ali, kako nezvanično saznajemo, ona nije merodavna za ukidanje sudskih postupaka. U Ministarstvu odbrane juče su samo ponovili Davinićevo naredbu, bez daljeg objašnjenja kako će ona u praksi biti primenjena. To praktično znači da nema nikakve garancije da je policija na aerodromima ili drugim graničnim prelazima upoznata sa Davinićevom naredbom i da će odustati od hapšenja.

U Ministarstvu odbrane objašnjavaju da je zahtev upućen Okružnom javnom tužilaštvu i da regruti koji nisu regulisali vojnu obavezu moraju, ako nameravaju da dođu u zemlju za praznike, da ponesu svu potrebnu dokumentaciju. Iako zaključuju da oni ne mogu da utiču na rad tužilaštva, u Ministarstvu odbrane poručuju da očekuju da će zahtev da se ne gone regruti koji nisu odslužili vojni rok - biti ispoštovan.

Prema rečima Vojislava Vukčevića, ministra za dijasporu, čak 14.128 mladića koji žive u inostranstvu tražilo je odlaganje vojske, što čini 35 odsto vojnih obveznika koji rade i borave van Srbije.

Poigravanje sa regrutima

27. April 2005

Izvor: Blic

Za svaki Vaskrs i Novu godinu država krene na lov na regrute iz dijaspore. Efekat akcije obično je simboličan, jer ni regruti nisu sisali vesla pa da idu mečki na rupu.

Poneko se iz neznanja, neobaveštenosti ili zaborava ipak upeca, a država tako naizgled funkcioniše. Samo naizgled, jer da zapravo vodi brigu o tih 40.000 regruta, koliko se procenjuje da ih ima, država bi malo drugačije radila.

Prvo ne bi se sa njima poigravala tvrdnjama zvaničnika. Dok jedni vele da ih neće niko hapsiti ako za vreme praznika dođu u zavičaj, drugi pak tvrde da će hapšenja, ipak, biti. Ko će biti hapšen a ko neće, to je pitanje na koje samo dobri pravnici (i tužioci) mogu da odgovore. Dakle, zavrzlama.

I zato niko ko neće da rizikuje neće ni doći u SCG.

A mogla je država tim momcima da izađe u susret, na primer, da ih sve amnestira. Pa nisu oni otišli u inostranstvo (mislim na većinu) da bi bežali od uniforme nego da bi osigurali egzistenciju. Mogla je država i da im omogući da otkupe vojni rok, i njima i državi bi se isplatilo.

Mogla je ali nije, zato što to nema ko da uradi, zato što država ovde samo funkcioniše kada su u pitanju represija i sankcije, sve ostalo je u povelju. Da, i naravno da niko nije odgovoran. Jedna adresa svakako jeste Ministarstvo odbrane.

7 sati pritvora zbog vojnog roka

27. April 2005

Izvor: Beta

Bačka Palanka -- Policija uhapsila, a zatim pustila Milana Vrsajkova, sa dvojnim državljanstvom SCG i Slovenije, jer nije odslužio vojni rok.

Vrsajkov je pušten oko 22.30 iz pritvora, izjavio je jedan od njegovih pravnih zastupnika Vladimir Beljanski. On je objasnio da je Vrsajkov bio uhapšen jer je protiv njega bio pokrenut postupak zbog izbegavanja vojne obaveze. On je uhapšen na graničnom prelazu kod Bačke Palanke i proveo je sedam sati u pritvoru.

"Zakon, međutim, propisuje da dvojni državljani koji prebivalište imaju na teritoriji druge države, a ne SCG, ne podležu obavezi služenja vojnog roka u SCG, sem ako sami tako nešto ne zahtevaju", rekao je Beljanski.

On je dodao da je pritvor Vrsajkovu ukinut, da je sud korektno postupao, a da o daljem postupku odlučuje nadležni tužilac. Milan Vrsajkov je agenciji Beta rekao da je nakon sedam sati provedenih u pritvoru "dobro shvatio šta znači sloboda". "Prema meni su svi korektno postupali, ali ja sam sedam sati bez razloga sedeo u pritvoru. Ne znam šta da kažem, sem da poručim vlastima da drugačije postupaju sa mladima", kazao je Vrsajkov.

Vrsajkov, rođen 1971. godine, koji je muzički umetnik, od svoje 17. godine ne živi u Novom Sadu i u SCG. Kako je agenciji Beta ranije večeras ispirčala njegova supruga Jasna Nadles Vrsajkov, njega je policija uhapsila nakon što su na ulazu u Srbiju predali slovenačke pasoše na redovnu kontrolu.

Ona je kazala da su njih dvoje pre polaska na put u konzulatu SCG u Ljubljani dobili informaciju da njen suprug neće imati problema jer poseduje dvojno državljanstvo, a sličnu potvrdu dobili su i iz Generalštaba Vojske SCG. Ona je dodala da je o slučaju obavestila slovenačku ambasadu u Beogradu.

Abolicija za neodsluženu vojsku - predsednik Tadić

Izvor: Večernje Novosti
30. April 2005

Šef države iniciraće da se sačini spisak ljudi koji su iz opravdanih razloga otišli u inostranstvo neodsluživši vojni rok, a zatim ih abolirati.

Boris Tadić, predsednik Republike Srbije, kako "Novosti" saznaju iz vrlo pouzdanih izvora, iniciraće u narednom periodu da se, u saradnji sa Ministrastvom odbrane i republičkim Ministarstvom pravde, sačini spisak ljudi koji su iz opravdanih razloga, u cilju rešavanja svoje životne egzistencije, otišli na rad u inostranstvo neodsluživši vojni rok. Sve osobe sa tog spiska predsednik Tadić će onda, koristeći svoje ustavno pravo i poštujući utvrđene kriterijume, abolirati od krivične odgovornosti zbog neodzivanja vojnom pozivu.

Ukoliko se utvrdi da je spisak ovih lica obiman, predsednik Republike će, dodaje naš izvor, predložiti Skupštini Srbije da donese zakon o amnestiji.

Predsednik Tadić smatra da je rešenje ovog problema od vitalnog značaja za naše društvo. Na ovaj način mladim ljudima, koji su devedesetih otišli u svet, bežeći od nemaštine i ratova, biće omogućeno da se ne odriču našeg državljanstva, da posećuju svoje porodice ili da se vrate svojim kućama, bez straha od hapšenja i krivičnog gonjenja.

Posle uniforme - socijala

Izvor: Večernje Novosti
03. Maj 2005

Od stalnog dopisnika

Hiljade mladića iz Srbije koji žive i rade širom Evrope i ostalog sveta, s tugom je ispraćano put zavičaja za praznične dane. Nije mnogo pomogla najava ministra za dijasporu Vojislava Vukčevića, potom potvrđena i od predsednika Srbije Borisa Tadića, da su opštinske službe za regrutaciju i policija zamoljeni da ih ne hapse zbog izbegavanja služenja vojnog roka.

Mladen K. je rođen u Nemačkoj, tamo je stekao obrazovanje i započeo uspešnu karijeru finansijskog stručnjaka. U 25. godini, s pristojnom zaradom i sigurnim zaposlenjem, sad je u situaciji da postane socijalni slučaj. Ranije nije hteo da menja pasoš, želeo je da ostane ono što jeste. Već godinama lažnim potvrđama o školovanju odlaže odlazak u Vojsku, produžava važenje plavog pasoša i putuje u zavičaj kad dobije priliku. Ali, ne može tako daveka. I da hoće ne može da uzme nemačko državljanstvo, jer ova zemlja to ne daje bez ispisa iz dosadašnjeg. Ispis mu ne daju, jer nije odslužio vojsku.

- Nije uopšte reč o izbegavanju, nego o tome da ja jednostavno ne smem da prekinem posao skoro godinu dana - veli Mladen. - To povlači otkaz, a u Nemačkoj, s pet miliona nezaposlenih, veoma je teško brzo naći drugo zaposlenje. Stranac koji nema zaposlenje lako ostane i bez dozvole boravka.

Mladen kaže kako bi odmah prihvatio turski recept: 5.000 evra otkupnine i četiri nedelje vojne obuke za regrute iz inostranstva. Turska to primenjuje već godinama, njeni mladići tako i oduže dug otadžbini i sačuvaju svoja radna mesta na zapadu.

Marko S. već godinama u Beču plaća školarinu na fakultetu od po 750 evra po semestru, da bi kao "student" odlagao vojsku. Šta će biti kad uskoro napuni 27 godina, nije mu jasno. Jedino što zna je da bi odlazak u kasarnu značio i gubitak posla i dozvole boravka, koju mu Austrijanci, znajući za muku, namerno produžavaju na samo godinu dana. To kod njih radi policija, a tamo ima mnogo onih koji bi da isteraju strance.

"DOČEK"

JEDAN od onih koji će, i ako dođe amnestija, dugo oklevati da dođu u zavičaj jeste mladi doktor nauka Ranko B. On je za Novu godinu s devojkom Nemicom došao kod svojih u Beograd, ali je njoj javljeno da se hitno vrati, zbog bolesti u porodici. Kad su se Rankovi roditelji vratili s aerodroma isprativši sina i buduću snahu, pred stanom ih je čekala policija. Imali su nalog za hapšenje mladog doktora: "Savesne" komšije su prijavile "dezertera".

Hapse mimo zakona

Izvor: Blic
9. Maj 2005

Rakočević je kivan i na državne i vojne organe koji u suprotnosti sa zakonom često hapse mladiće iz dijaspore koji nisu služili vojsku.

Bilo je nekoliko slučajeva da su hapsili mladiće koji imaju dvojno državljanstvo, iako u Zakonu o vojsci stoji da oni koji imaju dva pasoša ne moraju da služe vojsku. Ne samo što su ih hapsili, već su im i sudili. U jednom slučaju sam Vrhovni vojni sud doneo je presudu da Vojska postupa u suprotnosti sa zakonom, ali i posle toga hapšeni su mladići koji imaju dvojno državljanstvo - kaže Rakočević.

Šta drugo preostaje tim mladićima nego da se odreknu svoje zemlje. Ja razumem da mladići koji su ovde rođeni i koji su ovde odrasli treba da služe vojsku, ali ne treba mladiće koji su rođeni u inostranstvu ili tamo žive od desete godine terati na tako nešto jer njima ništa ne preostaje nego da prestanu da posećuju zemlju svojih predaka i odreknu se srpskog državljanstva - navodi Rakočević, predsednik Skupštine srpske dijaspore u Baden-Virtembergu.

Harač na nevolju**NE JENJAVAJU REAKCIJE IZ DIJASPORE NA PREDLOG OTKUPA VOJNOG ROKA**

Izvor: Vesti
11. Maj 2005

• Otkup vojnog roka predstavljao bi harač države u kojoj mladi ljudi nisu imali uslove za školovanje i egzistenciju, stoji u pismu "Vestima"

Mada mnogi zvaničnici u Srbiji ponavljaju da je otkup vojnog roka idealno rešenje, ugledajući se na Tursku koja ima sličnu politiku, većina ljudi iz dijaspore ovo smatra za vrlo loš predlog. Udruženje regruta iz dijaspore, koje se u nekoliko navrata obraćalo predsedniku Srbije Borisu Tadiću, u dopisu "Vestima" objašnjava da novi zakon, pre svega, treba da popravi odnos između matice i dijaspore.

"Bilo kakvo rešenje o uvođenju otkupa vojne obaveze bi možda rešilo probleme određenog broja ljudi, ali kod većine mladića obuhvaćenih tematikom bi samo stvorilo dodatni animozitet prema institucijama zemlje matice, i povećalo već ogroman osećaj nepravde, represije i loš odnos otađzbine prema svojim iseljenicima. Smatramo da više i ne treba ponavljati koliko iskreno želimo da negujemo odnos sa maticom i predstavljamo našu zemlju što bolje možemo u svetu.

Predlozi iz rasejanja

Izmene Zakona o Vojsci za građane SCG koji legalno žive u dijaspori uopšte ne treba da budu obimne. Optimalno rešenje je:

1. Vraćanje starosne granice na 27 godina, umesto 35.
2. Poštovanje sadašnjeg zakona o dvojnim državljanima van SCG, tj. brisanje ovih lica iz vojne evidencije, i ponovno uvođenje u istu samo na njihovu molbu da služe vojni rok u SCG (član 305).
3. Za ljude koji nisu dvojni državljani, ali legalno žive u inostranstvu na osnovu studentskih, radnih ili boravišnih viza, ministar Davinić je u septembru 2004. predstavio rešenje, da ovi ljudi u ambasadama mogu predstaviti dokaze o radu/studijama u toj zemlji i na licu mesta dobiti pozitivno rešenje o odlaganju vojne obaveze. Na žalost, ova inicijativa nikad nije bila realizovana.

Uvođenje vojnog otkupa bi bio još samo jedan nepravedni porez, praktično sankcionisanje ljudi koji nisu mogli da obezbede dostojanstvenu egzistenciju u svojoj zemlji. Većina nas nije otišla jer je tako htela, nego jer je morala, pritisnuta užasom i nesrećama srpske politike devedesetih godina. Zar sada da uz sve poreze, kredite i dažbine u novim zemljama plaćamo hiljade evra zemlji u kojoj nismo imali mogućnost za normalan život, a koja nas i dalje progoni kao da ni hladni rat nije gotov?", stoji u pismu.

Vojni obveznici iz dijaspore podsećaju da postoji veliki broj mladića, dvojnih državljana, rođenih u inostranstvu, koji po sadašnjem Zakonu o Vojsci nisu ni obavezni da služe vojni rok, već je to moguće samo na njihov izričit zahtev (Zakon o Vojsci, član 305, stav 2). "Naravno, do sada je bila praksa Generalštaba i Ministarstva odbrane da rade mimo zakona i koriste sve (ne)zakonske procedure da ovo onemoguće, otežaju ili uspore.

Davinić: Opstrukcija u tužilaštvu

Ministar odbrane Prvoslav Davinić izjavio je za "Vesti" da će u najskorije vreme da razgovara sa ministrom pravde u Vladi Srbije Zoran Stojkovićem u vezi sa rešavanjem problema oko regruta iz dijaspore za koje je raspisana poternica zbog neodazivanja na vojni poziv.

- Učinio sam sve što je bilo u mojoj moći da se taj problem reši, čak sam i naredio da se ti mladići ne privode na granici. Postoji velika opstrukcija u tužilaštvu tim povodom - rekao je Davinić.

On je, takođe, dodao da ima puno neslaganja i u vezi sa inicijativom za otkupom vojnog roka, ali je naglasio da veruje da će na ceo ovaj slučaj uskoro da bude stavljena tačka. Podsetimo, posele zahteva ministra odbrane da regruti iz dijaspore, koji nisu odsužili vojni rok mogu slobodno da dođu u otadžbinu, nastavljeno je hapšenje vojnik obveznika po ranije izdatim poternicama. Tada je Milan Petković, pomoćnik javnog tužioca zadužen za vojna pitanja rekao za "Vesti" da Tužilaštvo samo postupa po zakonu i da problem regruta može da reši samo amnestija ili abolicija .

Iako se zvaničnici trude da objasne kako se dvojni državljani koji ne žive u SCG lako mogu prevesti u rezervni sastav (i tako osloboditi vojne obaveze), to je samo prazna priča, jer GŠ i MO i dalje odbijaju ove zahteve, sa apsurdnim obrazloženjima, na primer da "regrut nije tražio niti dobio dozvolu da živi u inostranstvu". Kakvu dozvolu treba da traži čovek rođen u Austriji da živi u Austriji? Zamislite situaciju da se ovim ljudima odjednom prezentira račun od, recimo, 5000 evra da se oslobode obaveze koju zakonski nikad nisu ni imali! Da li bi to zaista poboljšalo odnose Srbije i Srba van nje? Ili bi se to videlo samo još kao jedan harač države u kojoj ti ljudi nisu mogli naći uslove za školovanje i egzistenciju", pitaju se naši mladići u rasejanju.

Kako se može pomoći, kako rešiti problem?

Nadamo se da ste iz priklučenih tekstova zaključili da se i pored zalaganja civilnih vlasti problemi još nisu rešili. Ljudi koji su imali ovaj problem od ranih devedesetih godina ili su rođeni u inostranstvu još ne mogu da se vrate kući ili posete svoju rodbinu i prijatelje.

Problem se može rešiti na sledeći način:

- **Uvodom opšte amnestije za one kojima je Generalštab ili MO odbio molbe**, a te molbe su predane sa svim potrebnim dokumentima ili za one protiv kojih je pokrenuta krivična prijava do 2004 godine.
- **Snižavanjem gornje granice za služenje vojnog roka na 27 godina sa sadašnjih 35.**
- **Ispisivanjem dvojnih državljana, koji to zatraže, iz državljanstva SCG iako nisu odslužili vojsku.**
- **Novi zakon mora da bude transparentan.** Propisani zakon mora da odredi koji su uslovi za regulisanje vojne obaveze. Ako su uslovi ispunjeni po zakonu, molbe moraju biti usvojene. Inače nema potrebe primenjivati ikakav zakon već se to može prepustiti pojedincima koji mogu primenjivati svoja sopstvena pravila.

Molimo Vas da se priključite našoj akciji za rešavanje ovog problema:

- Registrujte se na našem web sajtu <http://www.dijaspora-vojna-obaveza.info>
- Pošaljite ovaj dopis ljudima za koje mislite da mogu da pomognu.
- Ako ste u kontaktu sa vlastima ili predstavnicima vojske Srbije i Crne Gore obavestite ih o ovom surrelnom problemu i predložite im da ovaj problem konačno reše.
- Ako ste u kontaktu sa predstavnicima drugih zemalja ili internacionalnim telima zamolite ih da utiču na vlasti SCG da reše ovaj problem.
- Ako ste u kontaktu sa novinarima u našoj zemlji ili u svetu zamolite ih da objave vesti o našoj situaciji.

Članovi <http://www.dijaspora-vojna-obaveza.info> protive se plaćanju za oslobađanje od vojne obaveze jer bi to predstavljao harač države u kojoj mladi ljudi nisu imali uslove za školovanje i egzistenciju. Zalažemo se za što brže a potpuno ukidanje vojnog roka u Srbiji i Crnoj Gori.